

Затверджено
рішенням Тернопільської обласної ради
від 23 грудня 2020 року № 34

ОБЛАСНА ПРОГРАМА
впровадження Української Хартії вільної людини в
освітніх закладах Тернопільської області на 2021-2024 роки

I. Паспорт програми

1.	Ініціатор розроблення програми	управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	доручення голови Тернопільської обласної державної адміністрації від 10 вересня 2020 року № 72/01.02-03 „Про розроблення проекту обласної програми впровадження Української Хартії вільної людини в освітніх закладах Тернопільської області на 2021-2024 роки”
3.	Розробник програми	управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники програми	Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!” (за згодою)
5.	Відповідальний виконавець програми	управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
6.	Учасники програми	управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!” (за згодою), заклади освіти Тернопільської області
7.	Термін реалізації програми	2021-2024 роки
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	обласний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	1 728,4 тис. грн

1)	коштів державного бюджету	–
2)	коштів обласного бюджету	1 728,4 тис. грн
3)	коштів районних бюджетів	
4)	коштів бюджетів об'єднаних територіальних громад	–
5)	коштів з інших джерел	–

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

Проект „Живімо за Українською Хартією вільної людини!” є першою спробою втілити ідеї Української Хартії вільної людини (далі – УХВЛ) в освітній процес з метою підвищення рівня розвитку національної культури здобувачів освіти, становлення їх громадянської позиції та успішної самореалізації у професійній діяльності й особистому житті.

Програма впроваджувалася в Тернопільській області на підставі рішення Тернопільської обласної ради від 02 серпня 2017 року № 693 „Про обласну програму впровадження Української Хартії вільної людини в навчальних закладах Тернопільської області на 2017–2020 роки” та наказу управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації від 8 листопада 2017 року № 319 „Щодо реалізації обласної програми впровадження УХВЛ в навчальних закладах Тернопільської області на 2017–2020 роки”.

Активна діяльність координаторів програми окреслила ціннісні життєві орієнтири для сучасного суспільства та дала поштовх до об'єднання людей, які прагнуть гідного життя в Україні.

Державні інституції у сфері освіти підготували для вчителів документи, які окреслюють чіткі орієнтири громадянського виховання молоді:

- Стратегію національно-патріотичного виховання, затверджену Указом Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019;

- Концепцію національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України від 29 липня 2019 року № 1038;

- Концепцію розвитку громадянської освіти в Україні, затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 року № 710-р.

Характерними рисами нового типу цивілізації є постійна змінюваність і динамізм. Для успішної реалізації завдань, окреслених у державних документах, у сучасній українській школі необхідно застосовувати інновації. Саме на педагогічні інновації покладена місія моделювання стратегії національно-патріотичного виховання та прогнозування перспектив її розвитку.

Сучасне молоде покоління відчуває пряму відповідальність за долю Батьківщини, осмислює власну роль у національно-культурному відродженні України та її розквіті. Саме УХВЛ сприяє всебічному розвитку особистості шляхом навчання та виховання, що є основою єдності інтересів людини, родини, суспільства і держави.

Методисти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (далі – ТОКІПО) спільно з освітянами Тернопільщини впродовж 2017–2020 років розробили форми і методи впровадження цінностей програми в освітній процес відповідно до індивідуальних можливостей та інтересів учнів. Це дало можливість цілеспрямовано проєктувати й організувати виховний процес з метою створення максимально сприятливої ситуації для розвитку особистості, готової до успішної життєдіяльності в сучасному світі.

Успішним стартом для впровадження програми стала обласна конференція-семінар на тему „Впровадження Української Хартії вільної людини в освітній процес”, проведена ТОКІПО спільно з управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації.

Оскільки патріотичне виховання – одне з найактуальніших завдань сучасності, робота здійснювалася комплексно. За участю педагогів Тернопільщини були проведені просвітницькі інтерактивні заходи з елементами тренінгу щодо популяризації ідей програми. Уже у травні 2018 року зі змістом і завданнями програми були ознайомлені освітяни всіх районів Тернопільської області. Тренери презентували всі можливі види нових інтерактивних практик для її впровадження.

Методичні рекомендації щодо реалізації програми розроблені та надіслані керівникам місцевих органів управління освітою, методичних установ, сільським, селищним, міським головам об’єднаних територіальних громад.

На допомогу педагогам закладів загальної середньої освіти створена веб-сторінка „Українська Хартія вільної людини”, де розміщені зразки навчально-виховних заходів з популяризації УХВЛ, матеріали переможців обласних конкурсів інтелектуальних випробувань щодо розкриття духовних і моральних цінностей УХВЛ, відеозаписи уроків, публікації тощо. Ведеться моніторинг оцінки ефективності навчально-виховних заходів з популяризації УХВЛ серед педагогічних працівників закладів Тернопільської області.

На X Міжнародній виставці „Іноватика в сучасній освіті” у місті Києві інноваційний проєкт „Громадянська освіта крізь призму впровадження Української Хартії вільної людини” в освітній процес був відзначений золотою медаллю.

Щороку з метою привернення уваги учнівської молоді до Української Хартії вільної людини, підтримки талановитих школярів у різних видах мистецтва проводилися обласні конкурси інтелектуальних випробувань та олімпіади щодо розкриття духовних і моральних цінностей у розвитку особистості на прикладах життя видатних українців.

Ідеї Української Хартії вільної людини популяризувалися через соціальні проєкти обласною учнівською асоціацією „Авангард”.

Усього за звітний період було проведено 4 науково-практичні конференції з метою аналізу стратегії реалізації основних аспектів змісту програми УХВЛ, 100 інтерактивних заходів із залученням 2400 учасників, 12 диспутів зі студентами та представниками молодіжних громадських організацій, у 60 закладах загальної середньої освіти та 12 закладах вищої освіти було продемонстровано експозиції „Ікони Богородиці як намолені обереги громад Тернопілля” та „Чудотворні ікони Тернопілля”, створено 10 педагогічних осередків з метою впровадження цінностей УХВЛ в освітній процес.

На виконання обласної програми впровадження Української Хартії вільної людини в навчальних закладах Тернопільської області на 2017–2020 роки у 2017

році було витрачено 219 530 грн з обласного бюджету, у 2018 році – 313 050 грн, у 2019 році – 329 200 грн, а за попередніми результатами у 2020 році – 340 900 грн, що разом становить 1 202 680 гривень.

Результати діяльності дають підстави стверджувати, що УХВЛ є ефективним та дієвим орієнтиром національно-патріотичного виховання сучасного молодого покоління, саме тому розпочату роботу потрібно продовжувати.

Для реалізації заходів, ведення наукової, навчальної та експертної діяльності, передбачених програмою, потрібні кошти обласного бюджету. Прийняття програми та залучення на її виконання коштів з обласного бюджету сприятиме вирішенню зазначеної проблеми.

III. Визначення мети програми

Метою програми є підвищення рівня розвитку національної культури здобувачів освіти, становлення їх громадянської позиції та успішної самореалізації у професійній діяльності й особистому житті.

Мета програми відповідає пріоритетам розвитку області на період до 2027 року.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання програми

Розв'язання проблеми передбачає реалізацію заходів, спрямованих на формування в молодого покоління національної громадянської ідентичності на основі цінностей Української Хартії вільної людини.

Для успішного досягнення мети програми обрано такі шляхи:

розроблення та вдосконалення методик з використання УХВЛ в освітньому процесі;

проведення інтерактивних заходів за участю педагогів щодо впровадження духовних і моральних цінностей УХВЛ у виховний процес;

надання методичної допомоги вчителям пілотних шкіл щодо формування світоглядної культури та ціннісних орієнтирів сучасного школяра;

проведення щорічних науково-практичних конференцій з метою аналізу стратегії реалізації основних аспектів змісту програми;

популяризація УХВЛ в соціальних мережах та засобах масової інформації;

ведення моніторингу (соціологічного дослідження) ефективності впровадження Української Хартії вільної людини в пілотних закладах освіти.

Відповідно до Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти „Нова українська школа” на період до 2029 року, Концепції розвитку громадянської освіти в Україні, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді програма буде впроваджена шляхом реалізації таких заходів:

створення та організація діяльності в пілотних закладах освіти області осередків (клубів) для популяризації ідей УХВЛ;

організація діяльності робочих груп щодо формування ціннісного профілю закладу загальної середньої освіти з використанням моделі УХВЛ;

проведення семінарів з питань розвитку громадянського виховання школярів на засадах цінностей УХВЛ;

проведення навчальних заходів щодо методології ведення Літопису шкільної спільноти, організації учнівських досліджень історії школи;

організація та проведення обласних конкурсів серед учнів і педагогів області з етично-морального та духовного виховання крізь призму цінностей УХВЛ;
налагодження співпраці з відомими науковцями, громадськими діячами України та країн зарубіжжя з реалізації програми;
проведення інтерактивних заходів з використанням експозиції „Чудотворні ікони Тернопілля” і експозиції копій картин та інших творів академіка-художника Тараса Григоровича Шевченка;
організація інтерактивного вебсередовища на основі проєкту-ініціативи „Знай Наших” та матеріалів державного архіву Тернопільської області.

V. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Основними завданнями програми є:

організація і проведення щорічних науково-практичних конференцій з морально-духовного, національно-патріотичного виховання та громадянської освіти (очна, заочна форми проведення, онлайн-конференції). За звітний період проведено 4 конференції (360 учасників), видано збірник матеріалів за результатами конференції тиражем, визначеним оргкомітетом заходу (4 примірники);

проведення занять з питань реалізації УХВЛ в закладах загальної середньої освіти (очна, заочна форми проведення, онлайн-заняття) зі слухачами курсів підвищення кваліфікації Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (600 учасників);

проведення педагогічних та соціологічних досліджень ефективності впровадження УХВЛ педагогами області в освітніх закладах (усього 5 досліджень);

формування 7 осередків (клубів) та проведення за участю їх членів організаційних і представницьких заходів з реалізації УХВЛ (очна, заочна форми проведення, онлайн-заходи). До клубів залучено 70 осіб на постійній основі та 140 осіб вибірково (за темами засідань);

популяризація цінностей УХВЛ громадськими організаціями „Гуртом!”, „Авангард”, „Пласт” та іншими;

формування ціннісного профілю закладу загальної середньої освіти;

розроблення спільнотою школи Стратегії гуманітарного розвитку на засадах цінностей УХВЛ (20 заходів за участю 100 закладів освіти, 400 педагогічних працівників та окремих методичних установ області);

вивчення методологічних аспектів ведення Літопису шкільної спільноти в окремих закладах освіти (9 навчальних заходів, 180 учасників);

розроблення, презентація методології та експертна підтримка учнівських досліджень історії школи (13 освітніх заходів із залученням 260 учасників);

розроблення та експертна підтримка навчальних занять щодо розвитку мислення як фундаментальної цінності вільної людини;

створення методики річного циклу з 20 навчальних заходів (уроків) на прикладі творчої діяльності учнів окремого класу визначеної школи (80 заходів);

проведення конкурсів з національно-патріотичного, етично-морального та духовного виховання крізь призму цінностей УХВЛ серед учнів і педагогів області (усього 8 конкурсів);

підготовка, видання друкованих та електронних посібників з методичними і практичними матеріалами для реалізації програми за підсумками конкурсів та інших заходів (5 штук);

видання інформаційних бюлетенів; створення відеоконтенту, презентацій; ведення сайту з дидактично-методичним наповненням, соціальних сторінок; виготовлення та розміщення інформації на засобах зовнішньої та роздаткової реклами (4 білборди, 4000 флаєрів тощо);

проведення інтерактивних заходів на тему „Богородиця боронить тернопільські громади та громади України” з використанням експозицій „Ікони Богородиці як намолені обереги громад Тернопілля” і „Чудотворні ікони Тернопілля” з метою популяризації етично-моральних та духовних цінностей (40 заходів);

реалізація програми у співпраці з відомими науковцями і громадськими діячами України та країн зарубіжжя;

супровід системи комунікацій (сайт, соцмережа „Фейсбук”, онлайн-інструменти тощо), зорієнтованої на популяризацію УХВЛ;

співпраця Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, Тернопільської обласної громадської організації „Гуртом!” та базових закладів освіти з реалізації УХВЛ у територіальних громадах Тернопільської області (відбір 10 закладів загальної середньої освіти різних типів);

формування групи методистів (учителів) для роботи над методиками впровадження системи цінностей УХВЛ в освітніх закладах області;

упорядкування та розсилка презентацій і експертних матеріалів

підготовка та проведення вебінарів і виховних заходів у режимі онлайн;

розроблення інтерактивного веб-середовища на основі проєкту-ініціативи „Знай наших” та матеріалів державного архіву Тернопільської області з метою формування духовного світогляду сучасної молоді.

Виконання програми, поглибивши розуміння духовних і моральних цінностей, дасть змогу:

утвердити переваги гідності, духовності та особистої відповідальності молодого покоління;

формувати методологічну систему духовно-моральних цінностей для успішної самореалізації сучасного громадянина-патріота;

розвивати критичне мислення учнів для правильного розуміння і аналізу сучасних подій; сформувати групу педагогічних працівників з метою впровадження системи духовних та моральних цінностей УХВЛ;

розвивати в сучасній молоді почуття оптимізму, вдячності, витримки та самоконтролю на основі духовних цінностей УХВЛ;

усім ланкам освітнього процесу усвідомити пріоритетність людської гідності у дотриманні та виконанні законів через трактування духовних цінностей і принципів УХВЛ;

розвивати правову та духовну культуру особистості.

Забезпечення програми фінансовими ресурсами передбачено здійснювати шляхом затвердження відповідних бюджетних призначень у межах наявного фінансового ресурсу обласного бюджету на відповідний бюджетний період.

Обсяг фінансування програми визначається щороку з урахування конкретних завдань.

**Ресурсне забезпечення обласної програми
впровадження Української Хартії вільної людини в
освітніх закладах Тернопільської області на 2021–2024 роки**

тис. гривень

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Усього витрат на виконання програми				
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	разом
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	380,5	396,8	437,3	513,8	1 728,4
державний бюджет	–	–	–	–	–
обласний бюджет	380,5	396,8	437,3	513,8	1 728,4
бюджети об'єднаних територіальних громад	–	–	–	–	–
районні, міські бюджети (у тому числі бюджети міст обласного значення), сільські, селищні бюджети	–	–	–	–	–
кошти інших джерел	–	–	–	–	–

Заплановані результативні показники програми

№ з\п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії програми	Вихідні дані на завершення дії програми	З них за роками			
					2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
I.	Показники продукту програми							
1.	Кількість проведених заходів (очна, заочна форми проведення, онлайн-конференції, семінари, тренінги, лекції, круглі столи та інші форми) у ТОКІППО, у закладах освіти (захід – одиниця продукту програми)	одиниць	–	382	97	95	95	95
2.	Кількість проведених обласних конкурсів за темами морального та духовного виховання крізь призму цінностей УХВЛ серед учнів і педагогів області (конкурс – одиниця продукту програми)	одиниць	–	8	2	2	2	2
3.	Кількість осіб, які брали участь у заходах програми	осіб	–	3840	1035	1035	885	885
4.	Кількість проведених моніторингів (педагогічних та соціологічних досліджень) ефективності впровадження УХВЛ педагогами закладів освіти області, (моніторинг (дослідження) – одиниця продукту програми)	одиниць	–	5	1	1	1	2
5.	Кількість створених осередків (клубів) прихильників Української Хартії вільної людини (осередок – одиниця продукту програми)	одиниць	–	7	1	1	2	3

II.		Показники ефективності програми						
1.	Середня вартість організації та проведення заходу (очна, заочна форми проведення, онлайн-конференції, семінари, тренінги, лекції, круглі столи та інші форми)	тис. грн/одиночку	–	2,891	2,5	2,6	2,9	3,6
2.	Середня вартість проведеного обласного конкурсу серед учнів і педагогів області	тис. грн/одиночку	–	19,6	15,5	18,0	21,0	24,0
3.	Середня вартість участі особи у проведенні заходу (очна, заочна форми проведення або онлайн-конференція) з морально-духовного, національно-патріотичного виховання та громадянської освіти	тис. грн/особу	–	0,288	0,232	0,235	0,310	0,390
4.	Вартість проведених моніторингових (педагогічних та соціологічних досліджень) ефективності впровадження Української Хартії вільної людини педагогами закладів освіти області	тис. грн/одиночку	–	21,6	23,0	26,0	29,0	30,0
5.	Середня кількість осіб на одному заході програми (захід – одиниця продукту, особа – одиниця продукту)	осіб/захід	–	10,1	10,8	10,9	9,3	9,3
III.		Показники якості програми						
1.	Кількість пілотних закладів освіти, на базі яких впроваджено модель духовних та моральних цінностей УХВЛ	одиночку	–	7	7	7	7	7
2.	Зростання членства у клубах. Відсоток членів клубів (70 осіб на постійній основі та 140 осіб вибірково (за темами засідань))	осіб	–	210	30	60	150	210

3.	Просвітницька діяльність за участю членів осередку (клубу) (по 20 осіб на лекції на 1 постійного члена осередку (клубу))	осіб	–	1400	200	400	1000	1400
4.	Розроблення та видання на основі результатів конкурсів випусків посібників, розповсюдження на школи (видання посібника)	одиниць	–	8	2	4	6	8
5.	Видання матеріалів науково-практичних конференцій з морально-духовного, національно-патріотичного виховання та громадянської освіти (видання – одиниця показника якості програми)	одиниць	–	4	1	2	3	4
6.	Кількість наборів матеріалів для проведення заходів (очна, заочна форми проведення, онлайн-конференції, семінари, тренінги, лекції, круглі столи та інші форми) в ТОКІППО, в закладах освіти (набір матеріалів – одиниця показника якості програми)	одиниць	–	382	97	192	287	382
7.	Кількість виступів (публікацій) відомих науковців і громадських діячів України та країн зарубіжжя щодо реалізації програми (виступ чи публікація – одиниця якості програми)	одиниць	-	20	5	10	15	20

ПРИМІТКА: *Вихідні дані на початок програми за показниками 2020 року

VI. Напрями діяльності та заходи програми

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці та співвиконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. гривень, у тому числі:				Очікуваний результат – диференційовано за роках
						2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	
1.	Науково-просвітницька діяльність реалізації програми	1. Проведення науково-практичних конференцій з морально-духовного, національно-патріотичного виховання та громадянської освіти	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, інші громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	12,5	14,0	17,0	19,0	<p>Якісні результати: обмін науково-практичним досвідом учених, педагогів, молодих науковців щодо проблем та нових підходів до реалізації основних засад і цінностей УХВЛ</p> <p>Кількісні результати: щорічне проведення науково-практичних конференцій (очна, заочна форми проведення, онлайн-конференції); проведення чотирьох конференцій (360 учасників); щорічно за підсумками проведення конференцій, видання збірника науково-методичних матеріалів</p>

										тиражем, визначеним оргкомітетом конференції, (4 примірники)
		2. Проведення занять на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників із питань реалізації УХВЛ	2021–2024 роки	ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, громадська організація „Інститут відродження національної держави” (за згодою)	коштів не потребує	–	–	–	–	Якісні результати: підвищення рівня майстерності викладання педагогів щодо формування цінностей УХВЛ в учнів під час навчання та їх участі у виховних заходах Кількісні результати: проведення в очній та заочній формах 30 занять у ТОКІППО з орієнтовним залученням 150 учасників упродовж чотирьох років (всього 600 учасників)
		3. Проведення заходів щодо розвитку професійних компетентностей (соціальних і громадянських; загальнокультурної, комунікаційної та емоційно-етичної)	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, громадська	обласний бюджет	83,0	97,0	116,0	132,0	Якісні результати: навчання та обмін досвідом щодо впровадження духовних і моральних цінностей УХВЛ в освітніх закладах Кількісні результати: проведення 80 заходів у очній та заочній

		грамотності) у педагогів закладів освіти області з метою впровадження УХВЛ		організація „Центр інтелектуального розвитку дитини”, інші громадські організації (за згодою)						формах (круглі столи, диспути, тренінги тощо) із залученням 2000 учасників упродовж чотирьох років
		4. Пілотне впровадження УХВЛ на базі визначених закладів загальної середньої освіти різних типів	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!” (за згодою)	обласний бюджет	15,0	15,0	15,0	15,0	Якісні результати: отриманий досвід впровадження УХВЛ на прикладі конкретного освітнього закладу Кількісні результати: проведення навчальних заходів різних форм на базі визначених 7 закладів освіти області: Бучацького колегіуму імені святого Йосафата, Бучацького ліцею, Заліщицької державної гімназії, Кременецької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 Кременецької міської ради Тернопільської області, Тернопільського обласного ліцею „Знамення”, комунального закладу

										навчально-виховного комплексу „Великобірківська загальноосвітня школа I-III ступенів-гімназія ім. Степана Балея” Тернопільської районної ради Тернопільської області, Тернопільської Української гімназії ім. І. Франка. Перелік закладів освіти може змінитися за домовленістю, але кількість закладів залишається сталою (7 закладів)
		5. Проведення педагогічного та соціологічного досліджень ефективності впровадження УХВЛ педагогами області в освітній процес	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІПО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	23,0	26,0	29,0	60,0	Якісні результати: отримання інформації щодо ефективності впровадження програми Кількісні результати: усього 5 досліджень протягом впровадження програми
2.	Популяризація цінностей УХВЛ через співпрацю	1. Створення в закладах освіти області осередків	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної	обласний бюджет	17,0	21,0	25,0	29,0	Якісні результати: діяльність відомих науковців Тернопілля

	та волонтерство	(клубів) з метою популяризації ідей УХВЛ		адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, Громадська організація „Центр інтелектуального розвитку дитини”, громадські організації (за згодою)						щодо популяризації УХВЛ; діяльність осередків (клубів) прихильників УХВЛ щодо популяризації ідей УХВЛ Кількісні результати: формування семи осередків (клубів) з реалізації УХВЛ (залучено 70 осіб на постійній основі та 140 осіб вибірково (за темами засідань); проведення організаційних та представницьких заходів
		2. Популяризація цінностей УХВЛ громадськими організаціями „Гуртом!”, „Авангард” та ін.	2021–2024 роки	Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!” та інші громадські організації (за згодою)	коштів не потребує	–	–	–	–	Якісні результати: утвердження духовних і моральних цінностей УХВЛ з метою успішної реалізації особистості в сучасному суспільстві Кількісні результати: заходи за участю представників молодіжних громадських організацій

		3. Формування ціннісного профілю закладу загальної середньої освіти, стратегічне бачення його розвитку; підготовка розроблення Стратегії гуманітарного розвитку школи на засадах цінностей УХВЛ	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадянська організація „Гуртом!” громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	37,0	43,0	48,0	53,0	Якісні результати: співпраця представників різних вікових категорій освітнього колективу; формування бачення успішного майбутнього школи у громаді. Кількісні результати: 20 заходів із залученням 400 представників 100 закладів освіти та методичних установ області; кошти будуть витрачені на підготовку тематичних матеріалів, презентацій, а також на проїзд, відрядні до населених пунктів, де будуть проведені заходи
		4. Вивчення методологічних аспектів ведення Літопису як документа офіційного опису розвитку шкільної спільноти в окремих закладах	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація	обласний бюджет	10,0	2,0	2,0	5,0	Якісні результати: аналіз розвитку та змін цінностей на прикладі життя історичної спільноти; спільна діяльність усіх ланок освітнього процесу як

		освіти		„Гуртом!”, громадські організації (за згодою)						представників єдиної спільноти. Кількісні результати: напрацювання методології ведення Літопису шкільної спільноти у визначених школах; підготовка презентацій та проведення заходів щороку (у 2021 році – 3 заходи, у 2022-2024 роках – 2) із залученням 20 учасників на кожен групу (усього 180 осіб на 9 заходах)
		5. Розроблення, презентація методології та експертна підтримка учнівських досліджень історії школи	2021– 2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!” громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	10,0	2,0	2,0	5,0	Якісні результати: успішні історії лідерів шкіл минулих поколінь; використання науково- історичного підходу у розумінні духовних цінностей; спільна діяльність усіх ланок освітнього процесу як представників єдиної спільноти. Кількісні результати:

										напрацювання методології учнівських досліджень історії шкільної спільноти у визначених школах: підготовка презентацій та проведення заходів із залученням 20 учасників на кожному групі (усього 260 осіб на 13 заходах)
		6. Розроблення, презентація методології та експертна підтримка навчальних занять щодо розвитку мислення як фундаментальної цінності вільної людини	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІШО, Тернопільський комунальний методичний центр науково-освітніх інновацій та моніторингу, заклади загальної середньої освіти, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!” (за згодою)	обласний бюджет	10,0	2,0	2,0	5,0	Якісні результати: розвиток творчого, критичного мислення у здобувачів освіти; розповсюдження досвіду серед інших шкіл області Кількісні результати: створення методики річного циклу на основі 20 навчальних заходів (уроків) на прикладі творчої діяльності окремого класу визначеної школи (80 заходів)
		7. Проведення обласних	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної	обласний бюджет	31,0	36,0	42,0	48,0	Якісні результати: система моральних та

		конкурсів за темами морального та духовного виховання крізь призму цінностей УХВЛ серед учнів та педагогів області		державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільський комунальний методичний центр науково-освітніх інновацій та моніторингу, заклади загальної середньої освіти, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, громадська організація „Центр інтелектуального розвитку дитини” та інші громадські організації (за згодою)						духовних цінностей для формування успішної сучасної особистості. Кількісні результати: проведення чотирьох обласних конкурсів з національно-патріотичного, громадянського, етично-морального та духовного виховання крізь призму цінностей УХВЛ серед педагогів області; 8 конкурсів із врученням нагород, премій і цінних подарунків переможцям
		8. Співпраця з моральними та духовними авторитетами сучасності, відомими науковцями та громадськими діячами України та країн зарубіжжя		управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”,	обласний бюджет	7,5	8,0	8,5	9,0	Якісні результати: розвиток та концепції програми; популяризація програми в інших спільнотах Кількісні результати: усього залучено 20 осіб (кошти на проїзд,

		щодо реалізації програми		громадські організації (за згодою)							відрядні, проживання, публікації виступів у засобах масової інформації)
	3. Вивчення цінностей УХВЛ з використанням експозицій духовних надбань українського народу	Інтерактивні заходи на тему „Богородиця боронить тернопільські громади та громади України” з використанням експозицій „Ікони Богородиці як намолені обереги громад Тернопілля, „Чудотворні ікони Тернопілля”, а також заходи з використанням експозиції копій картин та інших творів академіка і художника Тараса Григоровича Шевченка на тему „Художній доробок Великого Кобзаря як віддзеркалення духовного зростання його	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	20,0	20,0	20,0	20,0	Якісні результати: глибоке розуміння значення християнської культури краю; розвиток критичного мислення Результативні показники: проведення закладами освіти області 40 заходів з використанням змісту експозиції „Чудотворні ікони Тернопілля” та 60 заходів з використанням експозиції „Художній доробок Великого Кобзаря як віддзеркалення духовного зростання його особистості”, обслуговування, перевезення експозицій	

		особистості” з метою популяризації етично-моральних і духовних цінностей								
4.	Інтерактивний інструментарій вивчення змісту УХВЛ	1. Супровід системи комунікацій (сайту, сторінки „Фейсбук”, онлайн-інструментів тощо)	2021–2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, громадська організація „Інститут відродження національної держави” та інші громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	12,5	10,8	8,8	8,8	Якісні результати: застосування інтерактивного інструментарію для практичного використання змісту УХВЛ Результативні показники: діючий сайт і сторінка „Фейсбук”, взаємодія з інформаційними сайтами та соціальними сторінками партнерів, щотижневе оновлення змісту сайту
		2. Розроблення та супровід інтерактивного вебсередовища на основі проєкту-ініціативи „Знай наших” та матеріалів	2021-2024 роки	управління освіти і науки обласної державної адміністрації, ТОКІППО, державний архів Тернопільської області,	обласний бюджет	92,0	100,0	102,0	105,0	Якісні результати: застосування інтерактивного інструментарію для практичного використання змісту УХВЛ Результативні

	державного архіву Тернопільської області з метою формування духовних цінностей у молоді		Тернопільська обласна громадська організація „Гуртом!”, громадська організація „Інститут відродження національної держави” та інші громадські організації (за згодою)						показники: створення нових форм подачі інформації про діяльність програми
	Всього:				380,5	396,8	437,3	513,8	

VII. Координація та контроль за ходом виконання програми

Головним розпорядником коштів обласного бюджету щодо виконання програми є управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації.

Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації забезпечує подання звітності про виконання програми департаменту економічного розвитку і торгівлі Тернопільської обласної державної адміністрації щороку до 20 січня (починаючи з 2022 року) та до 20 липня упродовж терміну дії програми.

**Заступник керуючого справами
виконавчого апарату Тернопільської
обласної ради – начальник організаційного
відділу виконавчого апарату
Тернопільської обласної ради**

Т.В. КУХАРСЬКИЙ